

Dénes György emléktábla avatás

Azt a megtisztelő feladatot kaptam, hogy mutassam be Dénes György (Gyurka) tudományos eredményeit. Ennyi idő alatt ez lehetetlen feladat. 1955-től, gyakorlatilag haláláig publikált. Megjelent írásait az alábbi csoportokba foglaltam bő 15 évvel ezelőtt: természetföldrajz, földtan, hidrológia, történelem, történeti földrajz, földrajzi névtan, útikönyvek, tudomány-, és intézmény (értsd pl. Barlangi Mentőszolgálat) történet, életrajzok, nekrológok. Nem mind szorosabb értelemben vett tudományos, de mind tudományos igényű mű. Több száz darab, 400-500-ra tehető. 15 éve készítettem róla egy irodalomjegyzéket, azóta hál' Isten sokkal gyarapodott. Közülük számos hosszú, a tudományosság minden belső és külső jellemzőjével megáldott-megvert tanulmány, s számos pedig kis „szösszenet”.

Az eredmények **lajtsromozása helyett** néhányat kiemelve, inkább szerzőjének **emberi-, tudósi képét** szeretném adni. A részletekkel az egyes, általa művelt szakágak tudói időről-időre úgyis foglalkoznak, hisz' **számos témában maradandót** alkotott.

Korábban is jártam, **halála előtti hetekben** pedig különösen sokat jártam Gyurkához. Utolsó heteiben is látni kívánt, utolsó, be nem fejezett tudományos dolgozatán dolgozott. Többször elmondta, szerinte élete legfontosabbnak tartott megismerését-gondolatát—teóriáját, miszerint **Anonymusnak igaza volt**. Igaza volt abban, hogy az ÉK-i magyar élettérbe az **avarok** délszláv nyelvű (a mai bolgárral rokon) népességet telepítettek le. Következésképp e népesség adta/adja a Gömör-tornai karszt szláv hely- és földrajzi neveinek nem csekély hányadát. Tehát – szerinte – a helynevek nem az északi szláv népesség délre nyomulásának, netán ősiségének bizonyítékai.

Reneszánsz-típusú tudása, intelligenciája, életfilozófiája volt.

Szerette magyar hazáját. Annak ellenére, ami vele és sokadmagával történt. S erre nevelt minket, ifjakat, kik mellé szegődtünk. A hatvanas évek egyik nyári éjszakáján Tomanádaska cseh-szlovák/magyar határ-állomáson velünk zúgta, hogy „Krasznahorka büszke vára, ráborult az éj homálya, olyan kihalt, olyan árva...”

Fantasztikus memóriája volt: fejből idézte a középkori auctorokat, nem egyszer latinul, főleg Anonymust, de ismerte és hasznosította e kor szinte minden valamire való jelenkori történészének, nyelvészének, régészének munkásságát.

A **szakirodalmat, a történéseket gondosan kutatta**, azokat tisztességgel idézte. Jó **stilizta**, gondos fogalmazó volt. Képes volt akár évekig dolgozni egy-egy dolgozatán.

Tanár volt, tanári alürök nélkül, ismeretanyagát szívesen adta át, szívesen mesélt. Sokat tanultunk tőle. Legfontosabb talán a **pozitív életfilozófia** volt. **Szeretett és tudott élni**.

Közösségi ember, jó értelemben vett ifjúsági vezető volt, a barlangkutató táborok esti tüze mellett magyar, angol, francia s ki tudja még miféle nemzetek fiainak verseit szavalta nekünk. Különösen szerette a középkori perzsa költőt: **Omar Chajjamot**, bölcsessége okából.

Helytörténész: főleg az **ÉK-i országrész**, a majdnem feledett (feledtetett) **Gömör-Tornai karszt** földrajzi neveinek, település (főleg középkori) történetének kutatója. Ezt fantasztikus latin, főleg a középkori **latin, tudása** segítette. Mindig kiment a terepre, megnézni, miről is van szó. **Nem szobatudós volt**. Ebben is segítette geográfus diplomája s ami ennél fontosabb, **geográfus vére**.

Orosháza történetének kutatója (ennek családi indíttatása is volt): a város török utáni újratelepülését s a 48-as szabadságharc eseményeit kutatta.

Csodálatos **baráttartó képessége** volt. A hajdani orosházi múzeumban töltött éveinek kollégáival, a hatvanas évek barlangos társaival szinte haláláig tartotta a kapcsolatot.

Karsztkutató – barlangkutató voltáról már volt szó (MKBT)

Több más szervezetnek (Magyar Földrajzi Társaság, Vörös Meteor Természetbarát Egyesület, Magyar Természetbarát Szövetség) volt évtizedeken át aktív **vezetőségi tagja** s mivel **jogvégezett** volt, jogtanácsosa.

Az „**És mondd el gyermekednek**” egyéni és csoport életfilozófia jegyében **holocaust-kutató** is volt. Megélt múltját kutatta. Ebbéli minőségében kapott az NSZK elnökétől kitüntetést.